

Section 2
Of the Origin of Ideas

EVERY one will readily allow, that there is a considerable difference between the perceptions of the mind, when a man feels the pain of excessive heat, or the pleasure of moderate warmth, and when he afterwards recalls to his memory this sensation, or anticipates it by his imagination. These faculties may mimic or copy the perceptions of the senses; but they never can entirely reach the force and vivacity of the original sentiment. The utmost we say of them, even when they operate with greatest vigour, is, that they represent their object in so lively a manner, that we could *almost* say we feel or see it: But, except the mind be disordered by disease or madness, they never can arrive at such a pitch of vivacity, as to render these perceptions altogether indistinguishable. All the colours of poetry, however splendid, can never paint natural objects in such a manner as to make the description be taken for a real landscape. The most lively thought is still inferior to the dullest sensation.

II
O PŮVODU IDEJÍ

Každý ochotně uzná, že je značný rozdíl mezi percepce¹² myslí, když člověk na jedné straně pocítuje s bolestí nadměrné horko nebo s potěšením příjemné teplo, a když na druhé straně tento počitek dodatečně vyvolává v paměti nebo si prostřednictvím obraznosti představuje, že teprve má nastat. Tyto mohutnosti, paměť a obraznost, mohou napodobovat či kopírovat smyslové percepcce, nikdy ale nemohou úplně dosáhnout síly a živosti¹³ původního pocitu. I když působí s největší naléhavostí, řekneme o nich v krajním případě, že svůj předmět představují tak živým způsobem, že bychom *téměř* mohli říci, že je vidíme či pocítujeme; s výjimkou myslí porušené nemocí nebo šílenstvím však nemohou obraznost ani paměť nikdy dosáhnout takové úrovně živosti, že by se jimi poskytované percepcce nedaly vůbec odlišit od původních. Všechna barvitost básnictví, jakkoli skvělá, nemůže nikdy vymalovat přírodní krásy tak, abychom zaměnili líčení za skutečnou krajinu. Nejživější myšlenka se stále nemůže rovnat nejmatnějšímu počitku¹⁴.

We may observe a like distinction to run through all the other perceptions of the mind. A man in a fit of anger, is actuated in a very different manner from one who only thinks of that emotion. If you tell me, that any person is in love, I easily understand your meaning, and from a just conception of his situation; but never can mistake that conception for the real disorders and agitations of the passion. When we reflect on our past sentiments and affections, our thought is a faithful mirror, and copies its objects truly; but the colours which it employs are faint and dull, in comparison of those in which our original perceptions were clothed. It requires no nice discernment or metaphysical head to mark the distinction between them.

Here therefore we may divide all the perceptions of the mind into two classes or species, which are distinguished by their different degrees of force and vivacity. The less forcible and lively are commonly denominated THOUGHTS or IDEAS. The other species want a name in our language, and in most others; I suppose, because it was not requisite for any, but philosophical purposes, to rank them under a general term or appellation. Let us, therefore, use a little freedom, and call them IMPRESSIONS; employing that word in a sense somewhat different from the usual. By the term *impression*, then, I mean all our more lively perceptions, when we hear, or see, or feel, or love, or hate, or desire, or will. And impressions are distinguished from ideas, which are the less lively perceptions, of which we are conscious, when we reflect on any of those sensations or movements above mentioned.

Můžeme si všimnout, že podobné rozlišení lze vést i u všech ostatních percepcí mysli. Člověk ve zlostném rozpoložení je podrážděn docela jinak než ten, kdo na tuto emoci pouze myslí. Když mi o někom řeknete, že je zamilován, snadno rozumím tomu, co říkáte, a učiním si přiměřenou představu o jeho situaci; nemohu však nikdy tuto představu zaměnit za skutečný neklid a pohnutí oné vášně. Když uvažujeme o našich minulých pocitech, naše myšlení je věrné zrcadlo a zobrazuje své předměty pravdivě; avšak barvy, které užívá, jsou vybledlé a matné ve srovnání s těmi, v nichž byly oděny naše původní percepcce. K tomu, aby mezi nimi postřehl rozdíl, nemusí být člověk schopen zvláště jemně rozlišovat či být rozeným metafyzikem.

Všechny percepcce mysli můžeme tedy rozdělit do dvou tříd nebo druhů, které se liší různým stupněm síly a živosti. Těm méně silným a živým se běžně říká *Myšlenky* či *Ideje*¹⁵. Pro onen druhý druh nemáme výraz ani v našem jazyce, ani ve většině ostatních; domnívám se, že je tomu tak proto, že shrnout je pod jediné jméno není zapotřebí k žádnému účelu vyjma filosofického. Dopřejme si tedy trochu libovůle a nazvěme je *Imprese*¹⁶, přičemž tu toho slova užíváme v poněkud jiném než běžném smyslu. Výrazem *imprese* míním tedy všechny naše živější percepcce, když slyšíme, vidíme, pocítujeme, milujeme, nenávidíme, toužíme nebo volíme. Imprese jsou tedy odlišné od idejí, méně živých percepcí, jichž jsme si vědomi, když reflektujeme na kterékoli z výše uvedených počitků či duševních hnutí.

Nothing, at first view, may seem more unbounded than the thought of man, which not only escapes all human power and authority, but is not even restrained within the limits of nature and reality. To form monsters, and join incongruous shapes and appearances, costs the imagination no more trouble than to conceive the most natural and familiar objects. And while the body is confined to one planet, along which it creeps with pain and difficulty; the thought can in an instant transport us into the most distant regions of the universe; or even beyond the universe, into the unbounded chaos, where nature is supposed to lie in total confusion. What never was seen, or heard of, may yet be conceived; nor is any thing beyond the power of thought, except what implies an absolute contradiction.

But though our thought seems to possess this unbounded liberty, we shall find, upon a nearer examination, that it is really confined within very narrow limits, and that all this creative power of the mind amounts to no more than the faculty of compounding, transposing, augmenting, or diminishing the materials afforded us by the senses and experience. When we think of a golden mountain, we only join two consistent ideas, *gold*, and *mountain*, with which we were formerly acquainted. A virtuous horse we can conceive; because, from our own feeling, we can conceive virtue; and this we may unite to the figure and shape of a horse, which is an animal familiar to us. In short, all the materials of thinking are derived either from our outward or inward sentiment: The mixture and composition of these belongs alone to the mind and will. Or, to express myself in philosophical language, all our ideas or more feeble perceptions are copies of our impressions or more lively ones.

Na první pohled se může zdát, že není nic volnějšího než lidské myšlení, které uniká nejen veškeré lidské moci a autoritě, ale také všem omezením, ukládaným přírodou a skutečností. Utvářet nestvůry a spojovat tvary a jevy, které k sobě nepatří, nedá obraznosti o nic větší práci než představovat nepřirozenější a nejznámější předměty. A zatímco naše tělo setrvává na jediné planetě, po níž se pohybuje s obtížemi a námahou, myšlenka nás může v okamžiku přenést do nejodlehlejší končiny vesmíru, nebo i mimo vesmír do oblasti bezmezného chaosu, kde se příroda údajně nachází ve stavu naprostého zmatení. Co nikdy nebylo viděno ani slyšeno, může být myšleno; moci myšlenky se nevymyká nic vyjma toho, co v sobě obsahuje logický spor.

Avšak přestože se zdá, že našemu myšlení je dopřána tato neomezená svoboda, při bližším prozkoumání shledáme, že se ve skutečnosti pohybuje ve velice úzkých mezích a že veškerá tvořivá moc myslí nezahrnuje nic víc než schopnosti spojovat, přesouvat, zvětšovat a zmenšovat materiál, který poskytly smysly a zkušenost. Když si myslíme zlatou horu, pouze spojujeme dvě slučitelné ideje, *zlato* a *hora*, které známe z dřívějšíka. Ctnostného koně si dovedeme představit proto, že z vlastního citění známe představu ctnosti a můžeme ji připojit k postavě a tvaru koně, zvířete důvěrně známého. Krátce, veškerý materiál myšlení je odvozen buď z vnějšího, nebo vnitřního prožitku; pouze jejich smíšení a skladba náleží myslí a vůli. Nebo, abych se vyjádřil filosofickým jazykem, všechny naše ideje čili slabší percepce jsou kopiemi našich impresí čili percepce silnějších.